

BØRGE HAAHR ANDERSEN

**Fem
minutter ved
køkkenbordet**

BIND I / JANUAR - JUNI

Forord

Køkkenbordet havde en central placering i min barndom. Her blev alle måltider indtaget på nær om søndagen, hvor vi sad i spisestuen og havde søndagstøjet på. I køkkenet kunne skjorten godt lugte lidt af karnin eller hund eller ko. Hænderne skulle være nyvaskede, men der kunne godt sidde lidt halm eller græs i håret. Her talte mine forældre og søskende om småt og stort. Her blev jeg oplyst og formanet, som man nu gør med den yngste.

Om køkkenbordet sad den første lille afdeling af den kristne menighed, jeg stiftede bekendtskab med. Her blev Bibelens ord læst og fordøjet med den samme regelmæssighed som solens gang på himlen. Før og efter hvert måltid blev der bedt til Gud.

På den måde blev Bibelen en del af min hverdag, fra jeg begyndte at gå, og da jeg tog verden i besiddelse. Faktisk var jeg ganske bibelkyndig i det første årti af mit liv. Men det sagde jeg ikke højt, for en dreng på landet skulle nødig blive „stor på den“ og prale.

Søndagsskolen, kirken, missionshuset og folkeskolen supplerede min bibelkundskab. Senere tog jeg en teologisk overbygning, og hele mit arbejdsliv har jeg beskæftiget mig med Bibelen og formidlingen af den. Jeg håber, om Gud vil, at blive gammel og få lov til at dø med Bibelens ord og Jesu navn på mine læber.

Jeg vil gerne gøre køkkenbordet til et sted med fortrolighed, nærhed og hverdagstanker. Som en hjælp til at se sammenhængen mellem vores egne små cirkler og Bibelens store verden har jeg skrevet en lille refleksion til hver dag i året. Det tager 3-4 minutter at læse et stykke, men vil du slå skriftstedet op og læse sammenhængen, må du nok hellere afsætte fem minutter.

I mit barndomshjem var bibel og bøn forenet. Jeg vil anbefale, at du bruger det sidste minut på at bede fadervor eller en kort personlig bøn.

Det har Jesus lært os, og det er en god begyndelse eller en god afslutning på dagen.

Jeg er selv glad for et citat af Paulus i det sidste brev, han skrev forud for sin død: „Men du, bliv ved det, du har lært og er blevet overbevist om! Du kender dem, du har lært det af“ (2 Tim 3,14).

Stykkerne til december måned er identiske med et hæfte, der udkom i 2020 med titlen: Om vagabonder, hyrder og engle.

Jeg bruger normalt den autoriserede oversættelse af 1992. Andre oversættelser omtales med B + årstal, sådan at for eksempel B2020 er bibelselskabets oversættelse af 2020. Forkortelsen DDS står for Den Danske Salmebog.

JANUAR

**Tiden
Begyndelsen
Skabelsen**

1.

Lær os at holde tal på vores dage

(SL 90,12)

Jeg ved ikke, hvordan det gik til. Pludselig tikkede et nyt år ind i kalenderen. Jeg gjorde ikke noget fra eller til. Men pludselig var det der. Det nye år. Inden jeg er færdig med denne bog, er det sket en gang eller to mere. Og ser jeg tilbage, kan jeg tælle mig frem til mere end tres gange, hvor det er sket. Jeg er født elleve år efter afslutningen på anden verdenskrig. Min ungdom havde jeg i et helt andet årtusinde. Jeg husker, da den første bemandede raket landede på månen, og en amerikaner spadserede en tur frem og tilbage, mens hele verden åndeløst overværede det fra tv-skærmen. Da jeg i moden alder, eller i al fald efter 23 somre, blev gift, var min hustru lige så ung som jeg, henførende i sin ungdommelige skønhed og livsklog på alverdens ting. Siden har hun ved et Guds under – og ja, jeg hjalp også lidt til – undfanget og født fire børn. For et øjeblik siden lå de skrigende i vuggen eller blev ammet af deres mor. Men pludselig var de voksne og selvhjulpne og fløjet fra reden.

Jeg troede, at jeg skulle være landmand, men jeg forlod min hjemegn og begyndte at studere i København, og i mit arbejdsliv har jeg været KFS-sekretær, præst og rektor. Mere end halvdelen af mit liv har jeg tilbragt i København, den by, som i min barndom var fjern og fyldt

med alkoholikere, narkomaner og bandemedlemmer. Da vi flyttede til en anden del af København for nogle år siden, talte jeg mit tøj og mine sko sammen. Selv om jeg skulle blive halv- eller helgammel, har jeg, når jeg selv skal sige det, nok af det hele min tid ud. Om Gud vil, venter endnu nogle arbejdsår og en pensionisttilværelse, inden jeg fejrer min sidste nytårsaften, og hjertet holder op med at slå. Så huskes jeg nogle få år, indtil de, der husker mig, selv er gamle eller demente eller døde.

Et årsskifte har i min alder noget vemodigt over sig. Det minder mig om livets flygtighed og forgængelighed. Uanset om jeg har travlt eller går rundt og småkeder mig, så kan jeg ikke standse tidens hjul. Mit liv har været fyldt med mange stjernestunder. Da har jeg bedt om, at tiden måtte gå i stå, og nuet vare evigt. Men jeg er ikke blevet bøn hørt. Lykken har samme flygtighed over sig som tiden. Den er som et vindpust en varm sommerdag. Det svaler, men varer kun et øjeblik. Jeg er i tidens vold. En fange af forgængelighed og død. Det er en usvigelig sandhed, som dronningen sagde i sin nytårstale, da hun begyndte med: *Endnu et år er gået*. Hvor er det sandt! Forstå det, hvem der kan.

2.

Vore leveår kan være halvfjerds, eller firs

(SL 90,10)

En af de værste løgne i tilværelsen er, at livets forgængelighed giver livet kvalitet. Hvis der blev ved at komme nye dage, nye år, så ville alt efterhånden blive dødkedeligt, for vi har jo oplevet det hele før. Så vi må håbe, at mennesket aldrig finder ungdommens kilde, sådan at det forbliver fanget af en evig eksistens og en evig ungdom. Gud ske lov, siger mennesker – selv om de måske ikke tror, der er en Gud. Gud ske lov, at vi ikke lever evigt. Det ville da være forfærdeligt og kedeligt.

Der er en pointe i det. På den dag i menneskehedens historie, da døden kom ind i verden, blokerede Gud adgangen til Edens have og til livets træ. Hvis mennesket blev lige så evigt som dets skaber og skulle leve i verden uden for Paradiset, da var livet vitterlig en forbandelse. At døden findes, betyder, at onskaben har en grænse. Selv Hitler døde. Stalin, Pol Pot, og hvad de nu hedder. Alle de, som igangsatte forfærdelige krige og myrdede kvinder og børn og sendte fanger til Sibirien eller i koncentrationslejre. Det var ingen skade til, at deres liv fik ende.

Men der er noget stressende ved, at vi kun har dette ene liv, og at vores hjerte og helbred kun holder midlertidigt. Det føder spørgsmålet: Hvad vil du gerne nå, før du dør? Det har kastet Vesten ud i et forbrugs-

ræs og en travlhed, hvor det handler om at udrette så meget som muligt, leve så intenst som muligt og have en så stor trivsel som muligt.

I mine præsteår sad jeg indimellem sammen med dem, der havde levet et helt liv og nu var havnet på deres sidste adresse inden kirkegården. Som regel et plejehjem, men det kunne også være en beskyttet bolig, et hospice, en palliativ afdeling. Jeg har været vidne til en række menneskers sidste tid på denne jord.

Hverdagens fortrædeligheder betød ikke så meget mere. Om kørestolen var punkteret. Om det blev regnvejr den dag, man havde tænkt sig at tøffe ud i haven, hvis ellers rollatoren ville makke ret. Men dødens høst af ægtefælle, barn, barnebarn eller nære venner, dét betød noget. Eller de selvskabte ulykker: skilsmissen, den permanente krigstilstand i forhold til et af børnene. Eller den, der aldrig fik børn eller familie og blev glemt af slægt og venner, allerede inden livet var forbi.

Nogle opfinder troen på reinkarnation i den situation. Der må da være en chance i morgen. Et nyt liv. En ny ungdom. Men det er en drøm, en flugt. Vi har kun dette ene liv.

3.

Hver dag har nok i sin plage

(MATT 6,34)

Min svigermor oplevede 93 somre, før hendes hjerte holdt op at slå. Hun oplevede radioens, fjernsynets, telefonens, computerens og de sociale mediers indtog i hverdagen. Der var et kæmpe spring mellem hendes barndom og hendes oldebørns barndom. Hvert år, når vi nåede Sankt Hans, så sukkede hun. Nu begynder dagene at blive kortere. Før vi aner det, så er der kun golde stubmarker og vintermørke.

Et eller andet sted havde hun en pointe. Alligevel protesterede vi. Nu må du glæde dig over de lange lyse aftener. Over fuglenes sang. De bølgende kornmarker. Men mod vores ord stod hele hendes livserfaring. Vinteren var lang, sommeren så flygtig.

Kan man leve i nuet, når dagene går, og når mørke og kulde synes at få overtaget? Kan man glæde sig i dag, når der truer en anderledes dag i morgen? Jeg vil godt vinkle dette spørgsmål anderledes og spørge: *Skal* vi leve i nuet? Og kan det overhovedet lade sig gøre?

Min mor formåede det. De sidste ti år af sit liv tog hun bare en dag, et øjeblik ad gangen. Hun blev nemlig dement. Korttidshukommelsen var væk. Langtidshukommelsen forsvandt mere og mere år for år. Men hun kunne kende os, når vi kom på besøg, og glædede sig over at se os. Hun huskede vores navne næsten til det sidste. Men kom jeg efter to måneders

fravær fra København for at besøge hende på det skærmede afsnit på plejehjemmet, eller gik jeg på toilet i få minutter, så var hendes reaktion den samme. Hun blev overrasket og glad: Nej, der kommer Børge sandelig. Hendes barndomshjem, hvor hun voksede op, vores barndomshjem, den lille landboejendom, hvor hun tilbragte mere end fyrre somre, hendes nuværende bolig på plejehjemmet, det hele flød sammen i hendes erindring og gjorde hende utryg og forvirret. Er jeg, hvor jeg skal være? Hvor er far? Er han død? Sådant kunne hun spørge igen og igen. Da hun mistede sin livshistorie, døde en del af hendes personlighed. Hun blev lidt en fremmed i forhold til sig selv og til os, og vi, som havde været en del af hendes liv, lå der et eller andet sted i den rodekasse, der var tilbage af hendes hukommelse. Men hun levede i nuet, og få sekunder efter, at vi var ude af syne, var vi visket ud af hukommelsen, som om vi aldrig havde været der.

Den nu afdøde forfatter Poul Hoffmann benægtede iltert, at vi mennesker skal forsøge at leve i nuet. Det gør kun de demente! Nej, sagde han: Vi lever i tiden. Vi har en fortid, en nutid og en fremtid. Tiden er den vigtigste gave, Gud har givet os.

4.

Giv os i dag vort daglige brød

(MATT 6,11)

Indtil videre har jeg sådan set bare varmet op til det, jeg nu vil udfolde. Den midterste bøn i fadervor: Giv os i dag vort daglige brød. I dag. Lukas har en variant af denne bøn, som lyder: Giv os hver dag vort daglige brød. Hver dag. Nogle gange har jeg brug for at bede bønnen i Lukas' version. I mange år var jeg småbørnsfar til fire. Hvad ville der ske, hvis jeg mistede mit arbejde eller mit helbred, så jeg ikke kunne arbejde. Engang fik jeg en diskusprolaps og havde fire uger med en afsindig smerte, som gjorde, at jeg dag og nat levede med den medicindosering, som kunne tage toppen af smerten. Hvad ville der ske med mig og min familie, hvis ikke jeg genvandt mit helbred igen?

Et andet eksempel: De seneste år har jeg været leder af en indsamlingsorganisation. En græsrodsbevægelse, der lever af cirka 2.000 menneskers årlige gavmildhed. Gennem 50 år har Dansk Bibel-Institut opbygget en vennekreds, der måned for måned sørger for brød på bordet til cirka 14 familier plus forskellige løst ansatte. Efter mange år i branchen ved jeg efterhånden, hvordan noget sådant fungerer. Vi har ofte kun penge til en dag, en uge, en måned ad gangen. Vores venner rundt i landet giver som regel mest sidst på året og ofte først, når vi er helt på spanden økonomisk. Det betyder i praksis, at jeg ved, at vi har dag-

ligt brød, løn og husleje til dagen i dag. Om vi har det i morgen, vil tiden vise.

På verdensplan er det ikke usædvanligt at have det sådan. Mange kristne i den fattige del af verden ved faktisk ikke, om de har mad at give deres børn i morgen. De lever fra dag til dag i en fattig, men ofte meget hjælpsom kultur og klarer livet på den måde. Men spørger man en familiefar i den del af verden, hvad han mest ønsker sig her på jorden, så er det brød på bordet til hans familie hver dag. Spørger man DBIs rektor, hvad der er hans højeste ønske for hans arbejdsplads, så kommer sikkerhed for løn og husleje ind som noget af det første. Det kan være så vanvittigt bekymrende at vide, hvordan økonomien er i dag, men ikke ane, hvordan den er i morgen.

Derfor beder jeg ofte Lukas' version: Giv os *hver dag* vort daglige brød. Jeg vil så gerne, at vores præste- og missionæruddannelse skal overleve og skabe en ny generation af unge, der vil give deres arbejdsliv til evangeliets udbredelse. Vi har sådan brug for dem!

I november og december lever vi på DBI fra dag til dag – sammen med fattige kristne rundt om i verden. Da beder vi: Giv os *i dag* vort daglige brød.

FEBRUAR

Lykken og ulykken

1.

At dø døden

(1 MOS 2,17 B1881).

„Den dag, du æder af det, skal du dø døden.“ Min lærerinde i 1. klasse var så gammel, at hun kendte den 1881-oversættelse, hvor man helt bogstaveligt havde oversat de hebraiske ord. Derfor gentog hun citatet fra 1 Mos 2, dog uden at bruge ordet „æde“, som var noget svin og ikke mennesker gjorde, men det med at dø døden blev slået fast for eleverne i første klasse og for Adam og Eva i sin tid. Hvordan de forstod dette, før døden overhovedet var kommet ind i verden, ved jeg ikke, og det vidste min gamle lærerinde heller ikke. Måske forstod de det først for alvor, da de år senere stod ved Abels grav og græd. Ethvert mord er dybest set et brodermord, for vi er alle af samme slægt. Men Adam og Eva var de første, der stod ved en frisk grav og græd.

I mine præsteår blev jeg lidt af en specialist i begravelser. Der var ufattelig mange af dem, og jeg nåede på 13 år at begrave cirka 1.000 mennesker. Det er mange pårørende, jeg har haft øjenkontakt med. Jeg har lyttet til mange livshistorier. Mange grædende mennesker har jeg set lægge en blomst på en kiste. Jeg har selv nogle gange siddet ved et dødsleje og oplevet, at et menneske trak vejret for sidste gang. Jeg sad selv hos min far, da det var hans tur. Han havde ligget flere timer med overfladisk vejrtrækning. Så spændte han ansigtsmusklerne, som hvis han for år tilbage skulle løfte en tung sten. Og udåndede. Bagefter var der tavshed. Der kom ikke nogen ny vejrtrækning. Stilhed. Dødens stilhed. Jeg havde set et menneske dø døden.

Døden var ikke en del af den verden, hvor alt var såre godt. Gud hav-

de skabt mennesket til at leve evigt. Det ser vi af livets træ, som Gud havde plantet. Mennesket havde ikke udødelighed som en del af deres egenskaber. Der er kun én, der har udødelighed. Jeg kender ikke alle guddommelige mellemregninger. Det overlader jeg til dem, der ikke er født så langt ude på landet som mig. For den treenige Gud havde planlagt og forudset både livets træ og Guds søns komme til verden, døden på korset og opstandelsen påskemorgen. Det var planlagt alt sammen i evigheden, forud for Adam og Eva og alle deres efterkommere.

Men nu lever jeg altså i den verden, hvor alle er dødelige, og hvor vores biologi og celler er sådan indrettet, at vi har en tidsbegrænset holdbarhed. Det er i dag, jeg skal elske hende, jeg elsker, mine børn, mine venner. Det er i dag, jeg skal forkynde det, som er udødelighedens lægemiddel, evangeliet om Jesus.

2.

Slangen var det snedig- ste af alle de vilde dyr

(1 MOS 3,1)

Der er noget uforståeligt ved beretningen om de første ting. Allerede i 1. klasse spurgte jeg lærerinden, hvorfor kundskabens træ overhovedet stod der i haven. Jeg husker ikke andet svar end, at det var der bare, og Gud havde sikkert tænkt, at han ville bruge det til noget fornuftigt senere. På samme måde med slangen. Hvorfor skabte Gud slangen? Ifølge den videre historie var slangen i Paradiset en engel fra Guds verden, som havde gjort oprør mod Gud og nu ville inddrage mennesket i sit fald.

Kvinden burde have fået mistanke til slangen, allerede da den siger første sætning. Der er en tilrettelagt orden i den skabte verden, og den brydes, da slangen taler, og kvinden lytter. Mennesket står over dyrene og må derfor ikke lade sig lede i fristelse af et dyr. Det er Adam, som blev skabt først, og det betyder, at han har en særlig lederrolle i parforholdet. Han burde have sagt fra, men han er tavs og let at forføre.

Slangen taler, fordi en dæmonisk personlighed står bag. Den gamle slange, Djævelen. Han bruger løgn til at skabe mistillid. Han søger at overbevise Eva om, at Gud ikke vil dem det godt, og han frister dem til

at blive som Gud: udødelig, alvidende. Og kvinden giver efter, og kort efter frister hun sin mand. Derefter er intet som før. Adam og Eva kan ikke spole tilbage og gøre det gjorte ugjort.

Lærerinden fortalte, at Adam og Eva bagefter havde rigtig dårlig samvittighed. De vidste godt, at de havde gjort noget, der var meget forkert. Solen skinnede, fuglene sang, men de kunne ikke nyde det. Da det blev fyraften, plejede det at være dagens højdepunkt, hvor Gud kom og var sammen med dem. Men nu var de bange for Gud. De skjulte sig.

En dreng i 1. klasse har prøvet at gøre noget meget forkert og også at skjule sig for de voksne. Jeg sad på min plads og blev i dårligt humør og følte mig meget beslægtet med Adam og Eva.

Gud går ikke i samtale med slangen. Han forbander den og taler om én i kvindens slægt, der skal knuse slangens hoved. Det er ord sagt til Djævelen, men det er samtidig et lysende løfte til Adam og Eva. En dag skal onskaben og døden knuses.

Gud taler til kvinden om smerte ved graviditet og fødsel og kønnes kamp i parholdet. Til Adam taler han om den forbandelse, der skal hæрге jorden, og om arbejdets møje og besvær. De dør ikke her og nu. Men de bliver dødelige. De skal dø døden.

APRIL

**Jesus
Guds søn
i liv og død**

1.

Han uddrev mange dæmoner

(MARK 1,34)

For nogle år siden havde vi på Dansk Bibel-Institut besøg af en ph.d.-studerende fra den lutherske kirke på Madagaskar. De folk, som han skulle møde, var tilfældigvis på informationstur i Jylland, og på den måde gik det til, at en ung mand fra en af verdens voksende lutherske kirker pludselig havnede i et missionshus i Jylland sammen med nogle studerende og lærere. Efterhånden som han fik oversat den studerendes prædiken, blev han meget overrasket. For første gang mødte han i en europæisk kultur et menneske, der troede, at Satan var en realitet, og at dæmoner virkelig eksisterede og kunne plage eller besætte et menneske. Han havde boet flere år i Skandinavien, men havde stadig til gode at møde mennesker på vores breddegrader med den holdning. Disse folk på Dansk Bibel-Institut tog åbenbart Bibelen lige så bogstavelig, som man gjorde på Madagaskar. Han var så overrasket, at han måtte skrive hjem til kristne venner på Madagaskar og fortælle om sin oplevelse i et missionshus i Vestjylland.

Jeg mødte dem selv enkelte gange i mine præsteår. Mennesker, som havde flirtet med det okkulte, indtil de pludselig blev skræmt fra vid og sans af onde kræfter. Nogle af dem var flove over deres erfaringer og vidste godt, at det stred mod en almindelig dansk fornuftstro.

Under min teologiske uddannelse lærte jeg, at den officielle forkla-

ring på Bibelens mange beretninger om dæmoner var, at det i virkeligheden handlede om fysiske eller psykiske lidelser, som man i datidens kultur forklarede ved hjælp af dæmoner. I andre dele af verden vil man forklare en sådan holdning som en særlig vestlig naivitet. Man tror, man har forstået hele virkeligheden, hvis man har indsigt i alt det, der kan vejes, måles og tælles. Imens driver Satan og dæmonerne deres skjulte spil.

Jeg tror på den ikke-synlige virkelighed, som indbefatter en treenig Gud og en himmelsk hærske af engle. Jeg tror, at Satan er en falden engel, som sammen med sine dæmoner og ånder venter på Guds endelige dom og forsøger at rive verden med i deres fald. Jeg tror, at Jesus afslørede den åndelige side af sit virke ved at uddrive dæmoner af de mennesker, der havde flirtet med det dæmoniske, indtil de blev kastet ind i en besættelse med forfærdelige psykiske og fysiske virkninger. Endelig tror jeg, at kristne på Madagaskar og andre steder har en sandere forståelse af den åndelige virkelighed end vi på vores materialistiske breddegrader. Der skulle blot et besøg fra Madagaskar til, før det for alvor gik op for mig.

2.

Ved dæmonernes fyrste uddriver han dæmoner

(MARK 3,22)

Det var ikke en fredsommeligt dialog, der var mellem Jesus og hans modstandere. De betvivlede ikke Jesu undergørende og overnaturlige kræfter, men satte spørgsmålstegn ved, om kilden til hans magt stammede fra Gud. I modstandernes virkelighed var Jesus selv besat af dæmonernes fyrste (Mark 3,22). Derfor kunne han udrette disse mirakuløse ting. Nogle besatte var kendt for deres overnaturlige kræfter eller evner. Kunne man ikke forestille sig det samme om Jesus fra Nazaret?

I gendrivelsen af sine modstandere bruger Jesus en meget enkel logik. Hvis jeg vitterlig uddriver dæmoner ved dæmonernes fyrste, så er Satan kommet i splid med sit eget rige. Det hænger ikke sammen, men er en bevidst bortforklaring mod bedre vidende. Jesus indfører temaet godt og ondt i samtalen. Hvis han vitterlig gør noget godt ved overnaturlige kræfter, så må det være den gode Gud, der virker gennem ham. „Mine helbredelser og dæmonuddrivelseser er et tegn på, at Gud virker gennem mig.“

Jeg talte engang med en kvinde, som fortalte mig en gruopvækkende livshistorie. Hun havde færdedes i forskellige okkulte miljøer og havde af Gud fået at vide, at når hun mødte en mand med et helt bestemt

udseende, skulle hun gifte sig med ham. Senere mødte hun en mand, der havde dette udseende. Efter et stykke tid blev de gift. Det blev et meget ulykkeligt forhold præget af vold og krise. „Men jeg blev i forholdet, for Gud havde jo sagt, at jeg skulle gifte mig med ham.“

Jeg sagde, at der var et spørgsmål, der stod tilbage hos mig: „Hvordan vidste du, at det var Gud, der gav dig dette budskab?“ Hun kiggede forvirret på mig: „Hvem skulle det ellers være, hvis ikke det var Gud?“ Jeg forklarede, at i min virkelighedsforståelse var der en god virkelighed, som var Gud og hans verden, og en ond virkelighed, der kom fra Satan, Guds modstander. Jeg udfordrede hende til at gennemtænke, at nok er der en usynlig virkelighed, men den er enten god eller ond. Gud vil aldrig lokke et menneske, som han elsker, ind i et ondt ægteskab. Dette er ikke en mulighed hos ham, der skabte alt sådan, at det var såre godt.

Jeg følte mig noget på udebane, når jeg skulle vejlede en, hvis liv var bestemt af en okkult virkelighed. Men jeg holdt mig til nogle enkle bibelske principper. Gud kan godt skjule sig under lidelse og modgang og prøve os gennem trængsler. Men han er aldrig i strid med sit væsen. Han vil os det godt, selv når det umiddelbart ser mere tvetydigt ud.

3.

Kan noget godt komme fra Nazaret

(JOH 1,45)

Hvis jeg skulle skrive et evangelieskrift om Jesus, så ville jeg nok have skrevet det noget anderledes. Det kunne jo have været interessant at have haft et lille interview med Lazarus, da Jesus lige har kaldt ham frem af graven. Eller Maria Magdalene, da det går op for hende, at havemanden er Jesus fra Nazaret. Evangelisterne har jo kæmpet med, at der var så meget at fortælle, at hele verden ikke kunne rumme de bøger, som så skulle skrives. Evangelierne er fulde af markante Jesusord og -gerninger, som ville have fyldt avisoverskrifterne i vores tid. Men evangelisterne kan fortælle om to blinde, der bliver seende, i ganske få sætninger, ligesom et dramatisk uvejr, hvor Jesus stiller stormen, beskrives med ganske få ord.

Jeg kunne godt forestille mig, at jeg ville have nogenlunde samme stil som i Thomasevangeliet, det skrift, der blev til et stykke tid efter Det Nye Testaments tilblivelse. Her er samlet en række markante Jesusord og lignelser. Nogle er selvstændige i forhold til Det Nye Testamente, andre har tydeligvis en kerne, der stammer fra Jesu forkyndelse. Forfatteren har en gnostisk inspireret kristendomsforståelse, og det gør, at han drejer betydningen af Jesu ord i en helt anden retning. Men selve idéen med at samle en masse Jesusord, synes jeg, er god. Især hvis man kan finde noget, som vitterligt er den ægte vare.

Det mærkelige ved evangelierne er, at de giver tvivl og modstand mod Jesus ufattelig megen taletid. Selv de, der er eller bliver Jesu nærmeste disciple, udtrykker tvivl og manglende forståelse. Den nysgerrige folkeskare har indimellem helt irrelevante kommentarer, og modstanderne beskylder Jesus for at være besat af Satan selv. Selv efter opstandelsen og ved det højtidelige øjeblik uden for Jerusalem, hvor Jesus har sat de elleve disciple stævne, står der, at nogle tvivlede.

Nu hører jeg til dem, der tror, at evangelietskrifterne er blevet til i et samspil mellem en menneskelig forfatter og Helligånden. Og hvor er evangelierne en genial konstruktion. Der findes ikke én indvending mod Jesus som sand Gud og sandt menneske, som ikke har fået spalteleplads allerede i Det Nye Testamente. Den tids kultur i jødisk og græsk sammenhæng havde sine indvendinger, ligesom vores tid har sine. Men bag den kulturelle overflade forholder evangelierne sig til alle de indvendinger og den tvivl og modstand, som mennesker til alle tider har haft mod Jesus af Nazaret. Så kære ateister, agnostikere, muslimer, nyreligiøse eller humanister i det 21. århundrede. Evangelierne er kommet jer 2000 år i forkøbet.